

FAC

Flevolands Agrarisch Collectief

Maart 2019

Green Paper Flevoland

Een nieuwe impuls voor biodiversiteit en waterkwaliteit

Vanuit ons gezamenlijk belang bij een mooier en biodiverser landschap, willen LTO en FAC samen met gebiedspartners investeren in een duurzamer en vitaler Flevoland. Daarom bieden wij deze Green Paper Flevoland aan de partijvoorzitters van de Provincie Flevoland en Waterschap Zuiderzeeland aan.

Volop kansen in Flevoland

Er zijn tal van initiatieven om de land- en tuinbouw in Flevoland te verduurzamen en het agro-natuur netwerk te versterken. Provincie en waterschap bevorderen die initiatieven actief. Bijvoorbeeld door de regeling voor agrarisch natuurbeheer (waaronder honderden hectaren natuurgericht beheer zijn gecontracteerd), het Actieplan Bodem & Water, de Opgave Landbouw Meerdere Smaken (o.a. initiatieven rond natuurinclusieve landbouw) en het Programma Nieuwe Natuur.

De initiatieven hebben tot dusverre waardevolle resultaten opgeleverd. In en rond de landbouw liggen echter veel meer kansen voor natuur, landschap en waterkwaliteit. Daartoe willen we:

- het akker- en weidevogelbeheer versterken en tegelijk verbreden met andere typen biodiversiteit;
- bodem- en watermaatregelen die extra betaling vereisen voorzien van een duurzaam verdienmodel;
- sterkere verbindingen leggen tussen biodiversiteit in landbouwgebied, natuurgebied en openbare ruimte ('zachtere' overgangen);
- het Flevolands Agrarisch Collectief (FAC) versterken als uitvoeringsorganisatie voor dit alles en de samenwerking met andere provinciale organisaties verder intensiveren.

Deze ambitie strookt uitstekend met het recente Deltaplan Biodiversiteitsherstel, dat de nadruk legt op heldere, meetbare doelen, een aantrekkelijk verdienmodel en vruchtbare samenwerking in de regio. LTO Noord en FAC formuleren daarom gezamenlijk een ambitieus aanbod voor de komende jaren aan provincie, waterschap en gemeenten om boeren te verleiden tot vrijwillige extra natuur- en watermaatregelen. Wij werken het aanbod de komende maanden samen met andere gebiedspartijen graag verder uit in een provinciale versie van het landelijke Deltaplan.

Vijf speerpunten

We hebben vijf speerpunten geformuleerd:

1. Verdubbelen van de huidige oppervlakte akker- en weidevogelbeheer. Voor een effectieve bescherming is een hogere dekkingsgraad aan beheer nodig in kansrijke gebieden. Daarom willen we het beheer in bestaande 'vogelclusters' versterken en het aantal beheerde clusters uitbreiden, zowel in bouwland- als graslandgebieden. Dit is een belangrijke impuls voor soorten als kiekendief, veldleeuwerik en kievit.
2. Sterke uitbreiding van het areaal natuurgerichte vanggewassen, groenbemesters en ondiepe grondbewerking. Het gaat om selecte gewassen en gewasmengsels die een belangrijk deel van de

winter overstaan. Uit een recente pilot blijkt dat er belangrijke voordelen zijn voor bodemleven en voor bovengrondse biodiversiteit (insecten, vogels). De bodemwinst wordt nog vergroot door de wintergewassen vervolgens ondiep (5 tot 15 cm) onder te werken. Een brede uitrol zal een substantiële bijdrage leveren aan bodemverbetering en biodiversiteitsherstel en vergt intensieve voorlichting, financiële stimulansen en zorgvuldige monitoring.

3. Een nieuwe impuls voor insecten en (andere) bestuivers. In de akkerbouw liggen legio kansen voor randen en stroken die functionele agrobiodiversiteit (FAB) opleveren: organismen die in het gewas fungeren als natuurlijke plaagbestrijders en/of bestuivers. Hier snijdt het mes aan twee kanten: zowel de agrariër als de biodiversiteit profiteren. De kleurrijke randen die hiervoor worden aangelegd, hebben ook een belangrijke belevingswaarde voor omwonenden en recreanten. Daarnaast willen we specifieke maatregelen nemen die het leefgebied van wilde bijen verbeteren. Ook in de Flevolandse fruitteelt liggen goede kansen voor aanleg van bloem- en insectenrijke stroken. Een nieuwe impuls past in de sterk toegenomen belangstelling voor insecten en de provinciale ondertekening van de Nationale Bijenstrategie.
4. 'Zachtere overgangen' tussen landbouwgebied, natuurgebied en openbare ruimte. Zo liggen er fraaie kansen voor natuurgericht beheer van bermen, dijken, waterlopen en oevers (al dan niet door boeren beheerd), waarmee belangrijke natuurwinst kan worden geboekt. Hiermee worden bovendien de inspanningen op boerenland (punt 3) aanzienlijk versterkt. Ook liggen er kansen voor natuurgericht beheer in de overgangen tussen landbouw- en natuurgebied, bijvoorbeeld in de vorm van natuurrijke zomen en landschapselementen. Dit biedt bijvoorbeeld kansen voor zangvogels en voor de zomertortel, een soort waarvoor vorig jaar een Europees actieplan is opgesteld en waarvan een belangrijk deel van de Nederlandse populatie in Flevoland voorkomt.
5. Een grotere rol voor boeren in het beheer van natuurgebieden, al dan niet door opschaling van 'groene grondbanken' naar het model van de Stichting Natuurbedrijf Akkerwaard. Zo kunnen boeren bijdragen aan de realisatie van nieuwe natuur en tegelijkertijd hun bedrijf versterken met een 'neventak natuur'. Bovendien wordt zo de samenwerking tussen de gebiedspartijen en de ruimtelijke samenhang tussen natuurmaatregelen versterkt.

Wat vragen we van provincie en waterschap?

We vragen de nieuwe provincie- en waterschapsbesturen drie dingen:

- We vragen om steun voor onze vijf speerpunten en om een financiële bijdrage van € 50.000,- om de ideeën – bij voorkeur samen met andere gebiedsorganisaties – verder uit te werken.
- We vragen een bedrag van € 3 mln. per jaar om de vijf speerpunten ook echt in praktijk te gaan brengen. Daarbij is € 1,5 mln. bedoeld voor het eerste speerpunt (een verdubbeling van het huidige ANLb-budget) en € 1,5 mln. voor de vier andere speerpunten. Een duurzaam verdienmodel is essentieel voor het welslagen van onze ideeën. Op den duur zal een deel van dit geld uit de markt kunnen komen, maar met name in de akkerbouw kost deze ontwikkeling tijd en is de overheid vooralsnog de belangrijkste financier.
- We vragen provincie en waterschap om dit gedachtengoed uit te dragen naar andere partijen (bijvoorbeeld gemeenten) en om gunstige beleidsvoorwaarden te creëren.

Als onze speerpunten werkelijkheid worden, kunnen we over vier jaar een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan een duurzaam en vitaal Flevoland.

De Green Paper Flevoland wordt gesteund door Het Flevo-landschap, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Landschapsbeheer Flevoland en de Natuur en Milieufederatie Flevoland.

Voor meer informatie: Arnold Michielsen (06 - 20 47 87 74) of Coby Dekker (06 - 22 06 48 74)